

astana
yayınları

25-26 MAYIS
2024

**III. BİLSEL
ULUSLARARASI TRUVA BİLİMSEL
ARAŞTIRMALAR VE İNOVASYON
KONGRESİ**

KONGRE KİTABI

<https://bilselkongreleri.com>

CANAKKAL

İÇİNDEKİLER//CONTENTS

AÇILIŞ KONUŞMASI.....	20
BELEDİYELERDE KURUMSAL GELİŞME ZORUNLULUĞU: YÖNTEM VE TEKNİKLER PROF. DR. FİRUZ DEMİR YAŞAMIŞ <i>MALTEPE ÜNİVERSİTESİ</i>	20
OECD ÜLKELERİNDE SAĞLIK HARCAMALARININ GELİŞİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (2000-2022)	38
POLİTİK İSTİKRAR VE JEOPOLİTİK RİSK ENDEKSİNİN ASKERİ HARCAMALAR İLE İLİŞKİSİ: BRICS-T ÜLKELERİ	51
GELENEKSEL FİNANS TEORİSİNİN EVRİMİ: DAVRANIŞSAL FİNANS	65
YATIRIM ARACI SEÇİMİNDE GELENEKSEL VE YENİ YATIRIM ARAÇLARI	67
TÜRKİYE EKONOMİSİNDE ORTA GELİR TUZAĞI: YAPISAL SORUNLAR VE POLİTİKA ÖNERİLERİ.....	77
İKTİSATTA ORTODOKSİ SORUNU	91
ADÖLESANLARDA FİZİKSEL AKTİVİTEDE BİLİŞSEL DAVRANIŞ, KATILIM MOTİVASYONU VE SOSYAL DESTEK İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	100
MADDE KULLANIM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERDE MARUZİYET SÜRESİ İLE KAVRAMA KUVVETİ VE KORTİKAL DUYU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: PİLOT ÇALIŞMA	109
NONSPEŞİFİK BOYUN AĞRISI OLAN SEDANTER YETİŞKİNLERDE SERVİKAL MOBİLİZASYONUN POSTÜRAL KONTROL, DENGE VE AĞRI PARAMETRELERİ ÜZERİNE ANLIK ETKİSİ; RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA	118
IMMEDIATE EFFECTS OF CERVICAL MOBILIZATION ON POSTURAL CONTROL, BALANCE AND PAIN PARAMETERS IN SEDENTARY ADULTS WITH NONSPECIFIC NECK PAIN: A RANDOMIZED CONTROLLED TRAIL	120
DETOKS DİYETLERİNİN SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ: BESLENME VE KİLO KAYBI PERSPEKTİFİNDEN BİR İNCELEME.....	122
LATERAL EPİKONDİLİT TANILI HASTALARDA TETİK NOKTA İSKEMİK KOMPRESYON MASAJININ AĞRI DÜZEYİ ÜZERİNE OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ	131
HEMŞİRELERİN YAPAY ZEKAYA YÖNELİK TUTUMLARI VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER.....	142
HEMŞİRELERDE RADYASYONA MARUZ KALMA, İŞ DOYUMU VE TÜKENMİŞLİK.....	153
DETERMINANTS OF STAIR CLIMBING TEST PERFORMANCE IN PATIENTS WITH ANTERIOR CRUCIATE LIGAMENT RECONSTRUCTION: A PILOT STUDY	161
ULUSLARARASI SANAT BULUŞMASI PROJESİ KAPSAMINDAKİ ETKİNLİKLERİN ÖNGÖRÜLEN ÇIKTILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	168
HARRAN ÜNİVERSİTESİ YAŞAM MERKEZİ'NİN MEKÂNSAL TASARIM KARALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	189
KLASİK OSMANLI DÖNEMİ CAMİLERİ VE GEÇ GOTİK DÖNEM KATEDRALLERİNDE	

STRÜKTÜREL YAPI ELEMANI OLARAK PAYANDA KULLANIMI.....	205
KARS YÖRESİ'NDE BULUNAN BİTKİSEL YANIŞLI KİLİM ÖRNEKLERİ	226
URBAN MORPHOLOGICAL APPROACHES.....	239
ERKEN DÖNEM OSMANLI MİMARİSİNDE PENCERE ALINLIĞI TUĞLA VE TUĞLA-TAŞ GEOMETRİK SÜSLEMELERİN ANALİZİ: BURSA YILDIRIM MEDRESESİ ÖRNEĞİ.....	252
AFYONKARAHİSAR ÇAY İLÇESİ EBU'L MÜCAHİD YUSUF BEY KÜLLİYESİ GEOMETRİK DESEN ANALİZLERİ.....	254
TÜRKİYE'DE ÖZEL SAĞLIK SİGORTALARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: 2017-2023 DÖNEMİ.....	255
KATILIM VE MEVDUAT BANKALARININ TERCİH EDİLEBİLİRLİKLERİ VE HİZMETLERİNİN YETERLİLİKLERİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ.....	257
DİJİTAL PAZARLAMADA YAPAY ZEKA KULLANMA İSTEKLİLİĞİNİN KALİTE BOYUTLARIYLA İNCELENMESİ	271
TFRS 6 MADEN KAYNAKALARININ ARAŞTIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ STANDARDINA GÖRE DEĞERLEME VE MUHASEBELEŞTİRME	295
SIÇANLARDA İNDOMETASİN İLE OLUŞAN OKSİDATİF KARACİĞER HASARINA KARŞI <i>TARANTULA CUBENSİS</i> ALKOLİK EKSTRAKTININ ETKİSİ	321
THE USE OF HPLC-DAD AND UV-VIS TECHNOLOGIES IN EVALUATING THE AMOUNTS OF ALBENDAZOLE (ANTHELMINTHIC) ACTIVE INGREDIENT IN TABLETS.....	336
PELVISANATOMY AND CLINIC	338
İLP(İTERSTİSYEL AKCİĞER FİBROZİS) HASTALIĞINDA FİBROZİS BÖLGESİNİN MORFOLOJİK YÖNTEMLER İLE SEGMENTASYONU.....	339
SEGMENTATION OF THE FIBROTIC REGION IN INTERSTITIAL LUNG FİBROZİS (ILF) DISEASE USING MORPHOLOGICAL METHODS.....	341
GİRTLAK KANSERİ VE TEDAVİ YAKLAŞIMLARI.....	347
HAŞİMATO HASTALIĞINA GENEL BAKIŞ.....	349
ALZHEİMER HASTALIĞI GÜNCEL İLAÇ ÇALIŞMALARINI VE KLİNİK DENEMELER	351
A PROPOSED MODEL OF DECISION SUPPORT MECHANISMS AND FUZZY COGNITIVE MAPPING IN SUPPLY CHAINS.....	362
PEKİŞTİRMELİ ÖĞRENME İLE ENERJİ TİCARET STRATEJİLERİNİN OPTİMİZASYONU	381
EĞİTİM UÇAKLARININ ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME VE HEDEF PROGRAMLAMA İLE SEÇİMİ.....	395
SELECTION OF TRAINING AIRCRAFT BY MULTI-CRITERIA DECISION MAKING AND GOAL PROGRAMMING	397
HAVACILIKTA TERÖR EYLEMLERİ VE ALINABİLECEK BAZI ÖNLEMLER	399
HAVACILIK ENDÜSTRİSİNDE STRATEJİK YÖNETİM VE PAZAR ANALİZİ	412

K-MEANS ALGORİTMASINI KULLANARAK KÜTÜPHANEDE KULLANICI SEGMENTASYONU	429
SVDs ALGORİTMASINI KULLANAN KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ KİTAP ÖNERİ SİSTEMİ	442
TOKENLEŞTİRİLMİŞ VARLIKLARDAKİ GÜVENLİK RİSKLERİNE YÖNELİK KARARLI BİR ÇÖZÜM İÇEREN BENZETİM ÇALIŞMASI	455
UZUN KISA SÜRELİ HAFIZA İÇEREN DERİN ÖĞRENME MODELİYLE KONUTLARIN ENERJİ VERİMLİLİĞE TAHMİNİ	463
PES/VIS KUMAŞ ÜRETİMİNDE DOKUMA İŞLETMESİNDE İSTATİSTİKSEL PROSES KONTROL - UYGULAMA ÖRNEĞİ	473
DOKUMA KUMAŞ ÜRETİMİ ÜR-GE'DE ŞABLONDAN ÜRETİME GEÇİŞTE OLUŞAN FARKLARIN İSTATİSTİKSEL PROSES KONTROL TEKNİKLERİ İLE ANALİZİ	486
İNDİGO İPLİKLERDEN GERİ DÖNÜŞÜM İLE ELDE EDİLEN ELYAFIN KUMAŞ PERFORMANSINA VE YAŞAM DÖNGÜSÜNE ETKİSİ	498
DRAPAJ YÖNTEMİ İLE GENÇ KIZLAR İÇİN MEZUNİYET GİYSİ TASARIMI	506
GRADUATION CLOTHES DESIGN FOR YOUNG GIRLS USING THE DRAPING METHOD	507
TEKSTİL HAMMADDELERİNİN BİYOBOZUNURLUK VE TOKSİSİTE ÖZELLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI	508
DİSKALKULİ ŞÜPHELİ ÖĞRENCİLERİN ÖĞRETİM SÜREÇLERİNİN FARKLILAŞTIRILMASINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	523
İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KÜTLE VE HACİM KAVRAMLARINA İLİŞKİN KAVRAMSAL ANLAMALARININ İNCELENMESİ	525
4.SINIF FEN BİLİMLERİ DERSİNDE ALTERNATİF VE GELENEKSEL ÖLÇME DEĞERLENDİRME ARAÇLARINA YÖNELİK KORELASYONEL BİR ARAŞTIRMA	549
HAREKETLİ MATEMATİK ETKİNLİKLERİNİN İLKOKUL 1. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SAYI/SAYMA BECERİLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ*	568
OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARLA TARIM ATÖLYESİ ÇALIŞMALARI*	581
İLKOKUL 3.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİNDEKİ YENİ NESİL SORULARA BAKIŞ AÇISI	594
MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE YENİ YAKLAŞIMLARA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ	608
LBP, HOG VE KLASİK MAKİNE ÖĞRENMESİ YÖNTEMLERİ KULLANARAK KAMUFLAJ GÖRÜNTÜLERİN SINIFLANDIRILMASI	610
FRACTURE BEHAVIOR AND MECHANICAL PERFORMANCE OF GLASS FIBER REINFORCED ELIUM® MATRIX COMPOSITES	619
INNOVATIVE USE OF ELIUM® THERMOPLASTIC ADHESIVES IN COMPOSITE STRUCTURES: A COMPARATIVE STUDY	620
İÇ KONTROL YAZILIMLARININ KURUMSAL YÖNETİME ETKİSİ	621

ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF EXPONENTIAL SMOOTHING METHODS FOR THE ESTIMATION OF ELECTRICITY CONSUMPTION PATTERNS IN UNIVERSITY CAMPUSES...	640
STRUCTURAL AND MORPHOLOGICAL PROPERTIES OF NANO-B ₄ C ADDITIVE ZNO THIN FILMS FOR PHOTODIODE APPLICATIONS.....	654
STRUCTURAL AND MORPHOLOGICAL PROPERTIES OF NIO-TIO ₂ NANOCOMPOSITE THIN FILMS FOR PHOTODIODE APPLICATIONS.....	655
BLOK ZİNCİRİN ENDÜSTRİ 5.0'DAKİ ROLÜ: FIRSATLAR VE ZORLUKLAR.....	656
DERİN ÖĞRENME KULLANARAK SÜRDÜRÜLEBİLİR BETON ÖZELLİKLERİNİN TAHMİNİ VE OPTİMİZASYONU	670
HİBRİT DONATI İLE GÜÇLENDİRİLMİŞ BETONLARIN PERFORMANSLARI	676
BİR UÇAK BRAKETİNİN TOPOLOJİ OPTİMİZASYONU VE GELENEKSEL METOTLARLA ÜRETİLEBİLİR ŞEKİLDE YENİDEN MODELLENMESİ	684
A NEW RECORD OF <i>METIS JOUSSEAUMEI</i> (RICHARD, 1891) FROM TÜRKİYE, WITH THE NOTES ON THE SPECIES	685
ORTOFTALİK POLYESTER REÇİNE MATRİSLİ HİBRİT KOMPOZİTLERİN ÜRETİMİ VE KARAKTERİZASYONU	694
PRODUCTION AND CHARACTERIZATION OF ORTHOPHTHALIC POLYESTER RESIN MATRIX HYBRID COMPOSITES.....	696
NANO CaCO ₃ VE CEVİZ KABUĞU DOLGULU POLİMER KOMPOZİTLERİN ÜRETİMİ VE MEKANİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ.....	697
NUMERICAL SIMULATION OF THE DESIGNED PEROVSKITE BASED SOLAR CELL USING SCAPS-1D.....	700
AN ANALYSIS ON THE SENSITIVITY OF PERFORMANCE ESTIMATION METHODS TO TRAINING DATA SIZE.....	707
PERFORMANS TAHMİN SİSTEMLERİNİN EĞİTİM VERİ MİKTARINA HASSASİYETİNİN ARAŞTIRILMASI.....	708
PATLATMA TEKNİĞİYLE KONTROLLÜ BİNA YIKIMI ESNASINDA ALINMASI GEREKEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ TEDBİRLERİNİN İNCELENMESİ.....	709
PATLATMA TEKNİĞİ KULLANILARAK PERA PALAS KONUTUNUN KONTROLLÜ YIKIMI.....	717
KİMYASAL SAVAŞ AJANLARI İLE KİRLENMİŞ İNSAN, ÇEVRE, MALZEME VE TEÇHİZATIN DEKONTAMİNASYONUNA YÖNELİK UYGULANAN ARITIM YÖNTEMLERİ	724
MACHINE LEARNING BASED SOFT SENSOR DESIGN FOR OPTIMIZATION IN REALTIME PETROCHEMICAL PROCESSES.....	726
YENİ TİYOFEN TÜREVİ SCHIFF BAZININ SENTEZİ, KARAKTERİZASYONU, TEORİK MOLEKÜLER KENETLEME ÇALIŞMALARI VE LİYOTROPİK SIVI KRİSTAL FAZDAN SALIM KİNETİĞİNİN İNCELENMESİ.....	727
ORTO-, META- VE PARA- KONUMDA FLOR İÇEREN YENİ HELİSİN TÜREVİ SCHIFF	

BAZLARININ SENTEZİ, KARAKTERİZASYONU, ADME VE TEORİK MOLEKÜLER KENETLEME SONUÇLARININ KIYASLANMASI.....	752
GİRİŞ:	754
TİTREŞİM ANALİZİ YÖNTEMİYLE HİDROELEKTRİK SANTRALDE BALANSSIZLIK ARIZASI TESPİTİ.....	767
MİKRODALGA GÜCÜNÜN ÇINAR YAPRAKLARININ KURUMA KİNETİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	777
İŞE ADANMIŞLIK VE DEMOGRAFİK ÇEŞİTLİLİK: KURUMSAL UYGULAMALAR VE İYİLEŞTİRME STRATEJİLERİ	796
İSLAMİ FİNANS PERSPEKTİFİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA	812
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KONFERANSI COP29 - ENERJİ GEÇİŞİ VE ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK.....	828
GAYRİMENKUL SEKTÖRÜNDE DİJİTAL PAZARLAMA: POTANSİYEL MÜŞTERİLERİN TEPKİLERİNİN ÖLÇÜLMESİ	831
ÇALIŞANLARIN ALGILADIKLARI YÖNETİM TARZI, MİNNETTARLIK DUYGUSU ve İNFORMAL İLİŞKİLERİNE YÖNELİK NİCEL BİR ARAŞTIRMA	845
TÜKETİM MALLARI İTHALATININ BİLEŞİMİ VE YURT DIŞI ALIŞVERİŞLERDE KART KULLANIMI.....	868
TÜKETİM MALLARI İTHALATININ GELİŞİMİ VE HANEHALKI TÜKETİMİ İLE İLİŞKİSİ	879
THE DEVELOPMENT OF CONSUMPTION GOODS IMPORTS AND ITS RELATIONSHIP WITH HOUSEHOLD CONSUMPTION	880
MİLLETLERARASI TİCARİ VE YATIRIM TAHKİMİNDE GİZLİLİK UNSURUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	888
İSLAH İLE SONRADAN DELİL GÖSTERİLİP GÖSTERİLEMeyeCEĞİ MESELESİ ÜZERİNE	891
THE PROTECTION OF MINORITY RIGHTS IN A GLOBALIZED WORLD	893
OKUL ORTAMLARINDA ADLİ OLAYLARIN EPİDEMİYOLOJİSİ	894
TAŞIYANDAN TALEP EDİLEBİLECEK ZARARIN HESAPLANMASINDA TTK M. 1186 HÜKMÜNÜN TATBİKİ	895
APPLICATION OF PROVISION OF ARTICLE 1186 TCC IN DETERMINING THE TYPES OF DAMAGES THAT MAY BE CLAIMED FROM THE CARRIER	896
ATIKSULARDAN BOYAR MADDE GİDERİM YÖNTEMLERİ VE VERİMLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ	897
ÇEVRESEL BİYOTEKNOLOJİDE MİKROALG UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ ...	907
THE PROMISING FUTURE OF 3D PRINTING IN PHARMACEUTICAL RESEARCH AND DEVELOPMENT	920
NATURAL AND SYNTHETIC HYDROGEL DRUG DELIVERY SYSTEMS.....	921

ULTRASES UYGULAMASININ İNCİR ÇEKİRDEKLERİ YAĞLARININ BAZI KALİTE PARATMETRELERİNE ETKİSİ	922
THE EFFECT OF ULTRASOUND APPLICATION ON SOME QUALITY PARAMETERS OF FIG SEED OILS.....	923
GİRİŞİMCİ LİDERLİK VE ÖĞRETMEN GİRİŞİMCİLİĞİ.....	924
ÇOCUK RUH SAĞLIĞI UZMANLARININ 1998, 2005 VE 2018 YILI HAYAT BİLGİSİ DERS KİTABI TERCİHLERİ: "HANGİ DERS KİTAPLARI VE NİÇİN?"	925
TÜRK VE İNGİLİZ DERS KİTAPLARINDA İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ: EĞİTİM PERSPEKTİFİNDEN BİR İNCELEME.....	937
İSLAM DİNİNDE CAMİNİN MABED VE TERBİYE FONKSİYONUNUN İNCELENMESİ	956
INVESTIGATION OF THE TEMPLE AND EDUCATIONAL FUNCTIONS OF THE MOSQUE IN THE RELIGION OF ISLAM	957
LİSE VE ÜNİVERSİTELERDE CİNSEL EĞİTİM DERSİNİN GEREKLİLİĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME.....	958
MEVCUT BETONARME BİNALARIN DEPREM PERFORMANS ANALİZİ İÇİN GELİŞTİRİLEN DEPLASMAN TABANLI YÖNTEMİN STATİK PAKET PROGRAMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI	959
İKİ BOYUTLU MXENE NANO PARTİKÜLLERİNİN TRIBOLOJİK ÖZELLİKLERİ	967
İKİ BOYUTLU MXENE NANO PARTİKÜLLERİNİN SENTEZİ VE UYGULAMA ALANLARI	977
ÇİMENTO FABRİKALARININ EMİSYON KAYNAKLARI VE EMİSYON AZALTMA YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ	991
AFET BÖLGELERİNDE GELENEKSEL VE YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARINI YAKIT OLARAK KULLANAN YEMEK OCAKLARI TEKNOLOJİLERİ	992
ELEKTRİK İLE TAHRİK EDİLEN HİDROLİK BUMLU BİR KALDIRMA ARACININ STATİK VE DİNAMİK ANALİZİ.....	1004
EBEVEYNLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI İLE ÇOCUKLARINA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİDE BİLİNÇLİ FARKINDALIKLARININ ARACILIK ROLÜ	1019
DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ VE MÜKEMMELİYETÇİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖZ-ŞEFKATİN ARACILIK ROLÜ	1035
ERKEN DÖNEM UYUM BOZUCU ŞEMA ALANLARI İLE MANİPÜLASYON ARASINDAKİ İLİŞKİDE NARSİSİSTİK KİŞİLİĞİN ARACILIK ROLÜ	1048
YETİŞKİNLERDE ÇOCUKLUKTA ONAYLAMAYAN ÇEVRE VE BORDERLİNE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLİŞKİSİNDE DUYGULARA İLİŞKİN OLUMSUZ İNANÇLARIN ROLÜNÜN İNCELENMESİ	1065
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÖZ KONTROL ve KİŞİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİLER	1067
TÜRKİYE'DE SOSYO-EKONOMİK FAKTÖRLERE BAĞLI OLARAK DEĞİŞEN SEÇMEN DAVRANIŞI.....	1068

ARAP BAHARI VE ABD.....	1084
15 İYUN MİLLİ QURTULUŞ GÜNÜ -AZƏRBAYCANIN TALEYİNİ DƏYİŞƏN ZƏFƏR TARİXİMİZDİR.....	1085
ABD-GÜNEY KORE İLİŞKİLERİNDE OPCON TRANSFER POLİTİKASI : TEMEL ÖZELLİKLER VE HÜKÜMLER.....	1088
ABŞ-CƏNUBİ KOREYA MÜNASİBƏTLƏRİNDƏ “OPCON” TRANSFER SİYASƏTİ : ƏSAS XÜSUSİYYƏTLƏR VƏ MÜDDƏALAR	1089
REVISITING THE GLOBAL MIGRATION GOVERNANCE THROUGH THE CONTEXT OF SYRIAN REFUGEES IN TURKEY	1090
ERZİN (HATAY) “LEÇE” SİNDE KONARGÖÇERLER	1091
NOMADS IN “LEÇE” OF ERZIN (HATAY).....	1092
OBEZİTEDE BESLENME DURUMUNUN BİLİŞSEL FONKSİYONLARA ETKİSİ.....	1093
EFFECT OF NUTRITIONAL STATUS ON COGNITIVE FUNCTIONS IN OBESITY	1094
KSENOBİYOTİKLER: TOKSİK ETKİLERİ VE BİYOBELİRTEÇLERİ	1110
XENOBIOTICS: TOXIC EFFECTS AND BIOMARKERS.....	1111
THE EFFECTS OF PROPOLIS ON HUMAN HEALTH.....	1122
PROPOLİSİN İNSAN SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ.....	1123
YEREL GASTRONOMİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNDE İYİ TARIM UYGULAMALARININ POTANSİYEL ROLÜ VE ENGELLER: 7 MEHMET ÖRNEĞİ.....	1125
KAKULE ESANSİYEL YAĞININ KİMYASAL BİLEŞİMİ.....	1126
KEFİRİN BESLENME VE SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ.....	1134
ON WIJSMAN LACUNARY IDEAL CONVERGENCE OF DOUBLE SET SEQUENCES IN REGULARLY SENSE	1147
ON LACUNARY IDEAL CONVERGENCE OF DOUBLE SEQUENCES IN REGULARLY SENSE....	1166
ARF SAYISAL YARIGRUPLARIN RF-(SATIRCA İNDİRGENMİŞ) MATRİSLERLE İNCELENMESİ	1184
PROBABILISTIC BERNSTEIN POLYNOMIALS.....	1185
BERNSTEIN POLYNOMIALS: FOURIER SERIES EXPANSIONS.....	1187
(q,h)-SHEFFER DİZİLERİ VE (q,h)-UMBRAL ANALİZ	1189
DEJENERE q-EULER POLİNOMLARI VE (q,h)-UMBRAL ANALİZDEKİ UYGULAMALARI	1190
ARBUSKÜLER MİKORİZAL FUNGUSLARIN BİTKİ GELİŞİMİNDEKİ ROLLERİ VE BİTKİ PATOJENLERİNE KARŞI KULLANIMLARI	1191
RHIZOCTONIA SOLANI'YE KARŞI BAZI BİTKİ AKTİVATÖRLERİNİN ETKİLERİ	1205
EKMEKLİK BUĞDAY' DA HİDROPRİMİNG UYGULAMALARININ ÇİMLENME KRİTERLERİNE GÖRE TUZA TOLERANSA ETKİLERİ	1216

EFFECTS OF HYDROPRIMING ON SALINITY TOLERANCE OF WINTER BREAD WHEAT ACCORDING TO GERMINATION CRITERIAS.....	1217
BAZI KIŞLIK KOLZA (<i>Brassica napus oleifera</i> L.) ÇEŞİTLERİNDE FARKLI SIRA ARASI MESAFELERİN VERİM VE BAZI KALİTE ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİLERİ	1229
ADİYAMAN İLİ ÇAM AĞAÇLARINDA GÖRÜLEN ÇAM KESE BÖCEĞİ <i>Thaumetopoea pityocampa</i> Denis & Schiffermüller (Lepidoptera: Thaumetopoeidae) 'NİN ZARAR DURUMU VE YAYILIŞI	1242
ADİYAMAN SEDİR AĞAÇLARINDA GÖRÜLEN SEDİR YAPRAK BİTİ <i>Cinara cedri</i> Mimeur) (Hemiptera: Aphididae)'NİN ZARAR DURUMU VE YAYILIŞI	1256
ÜST KONTAĞI BAKIR-NİKEL ALAŞIMLI SCHOTTKY DİYOTLARIN 300-700 °C SICAKLIK ARALIĞINDA SEEBECK KATSAYISININ ELDE EDİLMESİ	1267
INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF HEAT TREATMENT TEMPERATURE ON PHASE FORMATION AND ELECTRICAL CONDUCTIVITY IN DOUBLE-DOPED Bi ₂ O ₃ SOLID ELECTROLYTE SYSTEMS	1268
ELEKTROT YÜZEYLERİ MORFOLOJİK OLUŞUMLARIN MC SİMÜLASYONU İLE BELİRLENMESİ.....	1269
MANYEZİT CEVHER YÜZEYİ MANGAN DENDRİT DOKU YAPISININ SAYISAL TAYİNİ.....	1278
FAY SAKINIM BANTLARI UYGULAMASI	1287
GEVŞEK ZEMİNLERDE SIĞ TEMELLERİN YÜKSEK TİTREŞİM ETKİLERİ	1296
GAMA İLE IŞINLANMIŞ PROPİL 4-HİDROKSİBENZOAT İLAÇ HAMMADDESİNİN SİNYAL ŞİDDETLERİNİN FARKLI MİKRODALGA GÜÇ BÖLGELERİNDE VE DEPOLAMA SÜRELERİNDEKİ DEĞİŞİMİNİN EPR SPEKTROSKOPİSİ İLE İNCELENMESİ.....	1302
ÇÖZÜM ODAKLI KISA SÜRELİ PSİKOLOJİK DANIŞMA TEKNİKLERİNİN MANEVİ DANIŞMANLIKTA UYGULANABİLİRLİLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	1304
ULUSLARARASI KADIN ÖĞRENCİLERİN YURT ORTAMINDAKİ KÜLTÜREL ETKİLEŞİMLERİ ÜZERİNE BİR MİKRO ARAŞTIRMA	1324
DİN GÖREVLİLERİNİN (İMAM-HATİP) GÜNDELİK HAYAT PRATİKLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA: İSTANBUL/ÇATALCA ÖRNEĞİ.....	1344
FÂRUKİLER'İN İSLÂM SANATLARINA KUR'AN EKSENLİ YORUMLARINA DAİR BİR DEĞERLENDİRME	1362
HATTAT KÂMİL AKDİK'İN HAT SANATINDA KULLANDIĞI YAZI ÇEŞİTLERİ	1372
DİLBİLİMCİLERİN GÖSTERGENİN NEDENSİZLİĞİ GÖRÜŞÜNDE UZLAŞISI	1381
KORAY AVCI ÇAKMAN'IN DEDEMİN UÇAN DAİRESİ ADLI ÇOCUK EDEBİYATI ESERİNDE ÇOKLU ZEKÂ KURAMI	1394
BEHİÇ AK'IN "POSTAYLA GELEN DENİZ KABUĞU" İSİMLİ ÇOCUK ROMANININ ETKİLİ İLETİŞİM BECERİLERİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	1395
FOREIGN LANGUAGE SPEECH ANXIETY AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS.....	1397

TEACHERS' APPRAISAL OF A PRIMARY SCHOOL ELT COURSEBOOK	1404
“BİRİSİ” ADLI ŞİRDE ANLAM KESİTLERİ.....	1414
E- SPOR VE CİNSİYET	1415
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK KAYGISI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	1421
KARATE SPORCULARINDA MENTAL İYİ OLUŞ SAĞLIĞININ İNCELENMESİ	1426
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ SPORA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	1430
SPOR BİLİMLERİNDE BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİ KONU ALAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİK ANALİZİ: BİR İÇERİK ANALİZİ.....	1436
ANTRENMAN YÜKÜ PLANLAMADA TEKNOLOJİNİN ROLÜ	1452
SPORDA YAPAY ZEKA KULLANIMI	1457
LİDERLİK ÖZELLİKLERİ ÖLÇEĞİNİN SPOR BİLİMLERİ EVRENİNE UYARLAMA ÇALIŞMASI	1462
YARATICI KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ÖLÇEĞİNİN SPOR BİLİMLERİ EVRENİNE UYARLAMA ÇALIŞMASI.....	1472
KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNİN OKUL SPOR TESİSLERİNDEN YARALANMA DURUMLARININ İNCELENMESİ	1480
ZİHİNSEL ENGELLİ BİREYLERİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE KARŞI İLGİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	1486
ÇEVRESEL DEĞİŞİMLERİN BEŞERİ VE SOSYAL ETKİLERİNİ ÖNLEMEDE SOSYAL HİZMET STRATEJİLERİ	1492
SOSYAL GÖRÜNMEZLİĞİN SOSYAL HİZMETLERE ERİŞİM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	1494
ORGAZMİK DOĞUM.....	1496
INVESTIGATING MITOCHONDRIAL DYSFUNCTION IN SPINAL MUSCULAR ATROPHY: UNRAVELING CONGENITAL IMPLICATIONS.....	1507
YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN İNOVASYON HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ VE UYGULAMALARI.....	1508
HEMŞİRELERİN İLAÇ HATALARI VE ÖNLEME YAKLAŞIMLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	1516
KUVEYT TARİHİ VE KÜLTÜRÜNE GENEL BİR BAKIŞ.....	1528
U.S. BALKANS POLİCY AND TÜRKİYE (2009-2020).....	1536
“KAZAKISTAN KÜLTÜRÜNÜ VE TARİHİNİ TANITMADA MÜZE ETKİNLİĞİ” (“AZİRET SULTAN” ULUSAL TARİH VE KÜLTÜR MÜZE-REZERVİ TECRÜBESİYLE).....	1537
“MUSEUM ACTIVITY IN PROMOTING THE KAZAKHSTAN’S CULTURE AND HISTORY” (“AZRET SULTAN” NATIONAL HISTORICAL AND CULTURAL MUSEUM-RESERVE PRACTICE)	1538

"AHMET YESEVİ MÜHRÜNÜN" EN ESKİ IZLARI	1540
«ЯСАУИ МӨРІНІ» ЕҢ КӨНЕ БЕДЕРІ	1541
HOCA AHMED YESEVİ'NİN TÜRK İNANÇ DÜNYASINA ETKİSİ.....	1549
AHMED B. MAHMÛD'UN TÂRİH-İ MOLLAZÂDE ADLI ESERİ VE BU ESERİN BUHÂRA TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ.....	1562
CANKURTARAN (AKŞEHİR, TÜRKİYE) ÇEVRESİNDEKİ ÇALTEPE FORMASYONU KARBONATLARININ İZ ELEMENT JEOKİMYASI.....	1570
ORMAN YANGINLARI YÖNETİMİ VE ORGANİZASYONU İÇİN BİR MODEL ÖNERİSİ: ORMAN YANGINLARINDA GÖNÜLLÜ SİSTEMİ.....	1592
KOJENERASYON SİSTEMİNİN GÜN ÖNCESİ TAHMİN PARAMETRELERİNİN ANALİZİ	1593
RAYLI ÜRETİM TESİSLERİNDE ELEKTRİKSEL ARIZA DAĞILIMLARI VE ÇALIŞMA OLASILIKLARININ GÜVENİLİRLİK ANALİZİ.....	1606
AN INTEGRATED RISK ANALYSIS APPLICATION USING FRAM AND FMEA IN VESSEL TRAFFIC SERVICES MANAGEMENT	1619
ORMAN ÇİFTÇİLERİNİN ÇALIŞMA SÜRELERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ANALİZİ.....	1630
ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING THE OUTPOURING OF WORKING TIME OF FOREST FARMERS.....	1631
LAMPUNG EYALETİ, KUZEY LAMPUNG REGENCY ABUNG TINGGI BÖLGESİNDEKİ KERESTE FABRİKASI ENDÜSTRİSİNİN ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ.....	1639
IDENTIFICATION OF CHARACTERISTICS OF SAWMILL INDUSTRY IN ABUNG TINGGI DISTRICT, NORTH LAMPUNG REGENCY, LAMPUNG PROVINCE.....	1640
SEYAHAT MALİYETİ YÖNTEMİ (TCM) KULLANILARAK CUKU NYI NYI MANGROV EKOTURİZM ZİYARETÇİLERİNİN ÖZELLİKLERİ	1650
CHARACTERISTICS OF CUKU NYI NYI MANGROVE ECOTOURISM VISITORS USING TRAVEL COST METHOD (TCM)	1651
SEYAHAT MALİYETİ YÖNTEMİ (TCM) KULLANILARAK CUKU NYI NYI MANGROV EKOTURİZM ZİYARETÇİLERİNİN ÖZELLİKLERİ	1661
CHARACTERISTICS OF CUKU NYI NYI MANGROVE ECOTOURISM VISITORS USING TRAVEL COST METHOD (TCM)	1662
SOCIAL ECONOMIC CONDITION AND DEPARTEMEN OF DESARM OF THE CONSERVATION OF THE NATURAL FOREST OF RAYA WAN ABDUL RACHMAN, PESAWARAN, PROVINCY OF LAMPUNG	1672
THE IMPACT OF INVASIVE ALIEN SPECIES <i>Spathodea campanulata</i> ON NATIVE SPECIES IN BUKIT BARISAN SELATAN NATIONAL PARK, SUMATRA, INDONESIA.....	1673
COMPARISON OF THE USE OF SOLID AND LIQUID ORGANIC FERTILIZERS IN MEASUREMENT OF BULK DENSITY AND SOIL INFILTRATION CAPACITY IN GAPOKTAN SUMBER MAKMUR UPTD KPH BATUTEGI, LAMPUNG PROVINCE	1674

GARDEN MANAGEMENT AROUND THE GREAT FOREST PARK AREA WAN ABDUL RACHMAN LAMPUNG PROVINCE.....	1683
ASSESSMENT OF SUSTAINABLE AGRICULTURAL PRACTICES ADOPTION AMONG SMALLHOLDER CASSAVA FARMERS IN ENUGU STATE, NIGERIA.....	1684
IDENTIFICATION OF NATURAL TOURIST ATTRACTION OBJECTS WITH PUSH AND PULL FACTORS AS THE ROLE OF MANAGERS IN THE PAHAWANG ISLAND TOURIST VILLAGE	1685
ACUT TOXICITY STUDI OF THE LEAF AND FRUIT EXTRACT OF <i>AVICENIA MARINA</i> (FORSSK.) ON WISTAR WHITE MALE MICE	1686
CORRUPTION: AN EPIDEMIC APPROACH	1687
COMPARATIVE STUDY OF SOME PREDICTOR-CORRECTOR METHODS FOR SOLVING FIRST-ORDER ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS.....	1688
APPLICATION OF NUMERICAL SIMULATIONS TO THE STUDY OF SPREAD AND CONTROL OF COVID-19 IN NIGERIA.....	1711
MATHEMATICAL MODEL FOR PREVENTION AND CONTROL OF CHOLERA DISEASE IN NIGERIA.....	1722
WEAK SOLUTIONS FOR A SPECIFIC CLASS OF $p(z)$ -BIHARMONIC KIRCHHOFF TYPE PROBLEM	1723
ON λ -MULTIPLIER ON ALMOST DISTRIBUTIVE LATTICES.....	1724
MODELLING THE DYNAMICS OF CULTISM IN HIGHER INSTITUTION: A MATHEMATICAL OPTIMAL CONTROL APPROACH.....	1725
QUANTILE REGRESSION ANALYSIS ON THE NEW UNIT NADARAJAH AND HAGHIGHI DISTRIBUTION.....	1746
PARTIALLY ORDERED SETS INVOLVING HIGHER DERIVATIONS	1747
КРАЕВЫХ ЗАДАЧ ДЛЯ ОПЕРАТОРНО – ДИФФЕРЕНЦИАЛЬНЫХ ПАРАБОЛИЧЕСКИХ УРАВНЕНИЙ В ПРОСТРАНСТВЕ ГЛАДКИХ ВЕКТОР-ФУНКЦИЙ.....	1748
THE ROLE OF MICRO, SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN THE DIGITAL MARKET FESTIVAL.....	1754
PUBLIC SERVICE INNOVATION TO DRIVE GROWTH INCLUSIVE ECONOMY.....	1755
THE IMPACT OF GARLIC PRICE FLUCTUATION ON THE HOUSEHOLD ECONOMY IN INDONESIA.....	1756
THE REAL IMPACT OF THE INCREASE IN THE PRICE OF RICE ON THE PEOPLE OF CENTRAL JAVA PROVINCE.....	1757
IMPLEMENTATION OF MAQASHID SHARIA IN SHARIA INSURANCE MECHANISM.....	1758
POTENTIAL POPULATION NUMBER, REGIONAL LEVIES AND REGIONAL TAXES ON REGIONAL ORIGINAL INCOME OF PEKALONGAN DISTRICT.....	1759
SUSTAINABILITY ANALYSIS OF FINANCIAL INCLUSION THROUGH MOBILE BANKING IN	

INDONESIA.....	1760
SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT STRATEGY IN THE REGION: CASE STUDIES AND POLICY IMPLICATIONS.....	1761
ASSESSING OPPORTUNITIES AND CHALLENGE OF 5G TECHNOLOGI ADOPTION IN SUPPORTING DIGITAL TRANSFORMATION IN INDONESIA.....	1762
COMMUNICATION BETWEEN FAMILY AND SCHOOL.....	1763
COMMON MISTAKES IN MATHEMATICS AMONG FIFTH-LEVEL PRIMARY SCHOOL STUDENTS.....	1764
EDUCATIONAL PLAY IN PRIMARY EDUCATION INSTITUTIONS.....	1765
THE EFFECT OF READING FLUENCY ON DEVELOPING READING COMPREHENSION AMONG FOURTH-LEVEL LEARNERS PRIMARY.....	1766
NAVIGATING VIRTUAL LEARNING: INSIGHTS FROM ARAB EDUCATORSAMIDST COVID-19	1767
DESIGNING AN EFFECTIVE SURVEY: DEVELOPING AND VALIDATING A QUESTIONNAIRE ON TEACHER PERSPECTIVES.....	1768
CHILD PLAY: POWERFUL LEARNING TOOL.....	1769
ENHANCING STUDENTS' ACADEMIC PERFORMANCE IN CHEMISTRY BY USING LOCALLY PREPARED INDICTORS IN JALINGO TARABA STATE.....	1783
CHEMISTRY TEACHERS' JUDGEMENTS ON LEARNING ABSTRACT SUBMACROSCOPIC CHEMICAL PROCESSES VIRTUALLY THROUGH PHET INTERACTIVE SIMULATION.....	1784
MAPPING THE LANDSCAPE: A SYSTEMATIC REVIEW OF GLOBAL CITIZENSHIP EDUCATION AND ITS IMPACT ON IDEOLOGICAL UNDERSTANDING AND PEACE PROMOTION.....	1785
PEDAGOGICAL IMPLEMENTATION OF MULTI-FACTOR AUTHENTICATION ON INFORMATION STORAGE AND RETRIEVAL SYSTEMS: A SURVEY ON EDUCATIONAL DEVELOPMENT.....	1786
THE IMPORTANCE OF THE CORRECT USE OF PASTURES IN THE HEALTH PROTECTION OF SMALL RUMINANTS.....	1793
BASIC MEASURES AND PROCEDURES OF DISINFECTION OF CATTLE HOOFS.....	1794
ETHICAL, RELIGIOUS, LEGAL ASPECTS OF PREGNANCY TERMINATION DURING SEVERE FETAL MALFORMATIONS.....	1795
MINIMALLY INVASIVE SURGERY FOR THE DIGESTIVE SYSTEM.....	1796
LOKOMOTOR TRAUMA AND ITS MANAGEMENT IMPORTANCE.....	1797
PHILOSOPHICAL REFLECTION ON THE IDEALS OF TECHNICAL INNOVATION AND NEW TECHNOLOGY.....	1799
KNOWLEDGE OF CERVICAL CANCER AMONG FEMALES IN NORTH CENTRAL NIGERIA ...	1800
ENVIRONMENTAL STIMULI AND LANGUAGE DEVELOPMENT IN CHILDREN UP TO 3 YEARS OLD.....	1801

HEALTHY LIFESTYLE AND EATING AMONG ADOLESCENTS FROM PLOVDIV, BULGARIA	1803
MAGNETOCALORIC EFFECT IN $GdCuO_3$: MONTE CARLO STUDY	1805
HOMOGENOUS CATALYSIS BY 2-METHYL-2-PROPANOL IN THE REDOX MECHANISM OF DYE-ELECTROLYTE REACTION	1806
HYDROXYL DERIVATIVES OF FERROCENE AS EFFICIENT MEDIATOR FOR THE DYE-SENSITIZED SOLAR CELLS.....	1807
FERROCENYLETHANONE AS AN EFFECTIVE REDOX MEDIATOR: A GREEN TECHNIQUE ..	1808
OPTIMIZED PRODUCTION OF BIODIESEL VIA BASE-CATALYZED TRANSESTERIFICATION FROM NON-EDIBLE (<i>TAMARINDUS INDICA</i>) SEED OIL	1809
GREEN SYNTHESIS OF ANTIMICROBIAL SILVER NANOPARTICLES WITH BRASSICACEAE SEEDS.....	1810
OPTIMIZED PRODUCTION OF BIODIESEL VIA BASE-CATALYZED TRANSESTERIFICATION FROM NON-EDIBLE (<i>TAMARINDUS INDICA</i>) SEED OIL	1811
SYNTHESIS AND INVESTIGATION OF NEW SUPRAMOLECULAR ENSEMBLES BASED GO NANOLAYER AND AZOMETHINES.....	1812
SYNTHESIS OF NEW SUBSTITUTED DIHYDROPYRIMIDINES WITH ANTIFUNGAL ACTIVITY	1813
INVESTIGATION OF ANTIBACTERIAL AND ANTIDIABETIC POTENTIAL OF CULTIVATED CHENOPODIUM ALBUM PLANT EXTRACTS.....	1814
DEVELOPMENT AND EVALUATION OF FREEZE-DRIED COLD KIT OF ^{99m}Tc -TAZOBACTAM RADIOPHARMACEUTICAL FOR INFECTION IMAGING	1815
COMPARATIVE ASSESSMENT OF ANTIOXIDANT AND ANTIBACTERIAL ACTIVITIES OF BLACK TEA OPEN BRANDS BELONG TO REGIONS OF DIFFERENT ECOLOGIES	1816
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FOR RURAL ECONOMIC AND DEVELOPMENT	1817
ROAD CONNECTIVITY AND REMOTE AREA DEVELOPMENT: IMPLICATIONS FOR DEVELOPMENT ECONOMICS.....	1818
UNRAVELING THE LAND DILEMMA: THE FAILURE OF AGRARIAN REFORM IN INDONESIA	1819
HEALTH BPJS CLASS PAYMENT SYSTEM CHANGES IN INDONESIA	1820
ANALYSIS OF THE ROLE OF REGIONAL-OWNED ENTERPRISES (BUMD) IN IMPROVING THE ECONOMY OF PEMALANG REGENCY	1821
SIGNIFICANT INCREASE IN MSMES IN INDONESIA: PHENOMENON AND ECONOMIC SITUATION	1822
ANALYSIS OF THE IMPACT OF SURGING FOOD PRICES AFTER THE ELECTION ON THE INDONESIAN ECONOMY IN 2024.....	1823
IMPROVING THE LITERACY OF RELIGIOUS MODERATION OF INDONESIAN SOCIETY IN THE DIGITAL AGE THROUGH THE "PUSAKA APPLICATION"	1824

STRATEGY FOR INCREASING URBAN VILLAGES IN PEKALONGAN AND SURROUNDINGS...	1825
PEKALONGAN BATIK EXPORTS AS A MEANS OF EXPLORING CULTURAL IDENTITY AND IMPROVING THE NATIONAL ECONOMY	1826
IMPLEMENTATION OF IJARAH IN SHARIA BANKING	1827
YOUTUBE CREATIVE CONTENT: FIELDS OF FORTUNE IN THE GEN Z ERA VIEWED FROM ISLAMIC BUSINESS ETHICS.	1828
THE ROLE OF LAZIZ NU ZAKAT MANAGEMENT IN IMPROVING THE SUSTAINABILITY OF MICRO, SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES (MSMES) IN PEMALANG REGENCY	1829
KÜTÜPHANE ALANINDAKİ YEŞİL KÜTÜPHANELER	1830
STUDIES RELATED TO TURKIC LANGUAGES	1831
PHONOLOGICAL FEATURES OF TURKIC LANGUAGES OF THE OGHUZ GROUP	1834
DİLBİLGİSEL ZAMAN VE GÖRÜNÜŞ	1838
DAVAMLİ İNKİŞAF NAMİNƏ GƏNCLƏRİN KARYERA HAZIRLIĞININ ƏMƏK BAZARININ DƏYİŞƏN TƏLƏBLƏRİNƏ UYGUNLAŞDIRILMASI	1841
FACILITATION SKILLS OF FINE ARTS TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS.....	1848
BUTA	1852
“YAŞIL DÜNYA NAMİNƏ HƏMRƏYLİK İLİ - TƏBİƏTİ QORUYAQ”	1858
BUSHEHR PORT IN THE FIRST WORLD WAR	1863
THE BEGINNINGS OF BIERAŚCIE (BREST) BOOK PRINTING.....	1869
JAN MALECKI, UNKNOWN TYPOGRAPHER OF THE BIERAŚCIE PRINTING HOUSE.....	1873
EXAMINING THE TOMB OF GORE DOKHTAR	1881
THE ROLE OF PETITIONS.....	1887
SOCIAL PRESSURE, CONFORMITY, OR BEING ACCEPTED AS WE ARE?	1893
INSIGHTS OFFERED BY SEMIOTICS INTO FOOD SYMBOLS AND ASSOCIATIONS	1900
HISTORICAL STUDY OF THE DEMOCRATIC SECT IN AZERBAIJAN, IRAN BETWEEN 1945- 1946.	1908
BATTLE OF CANAKALE AND THE ROLE OF THE ALBANIANS	1916
HABSBURG İMPARATORLUĞU'NUN ROMA KATOLİK SEMİNERLERİNDE YUNAN KATOLİK (UNİATE) KARPATO-UKRAYNALI RAHİPLERİN EĞİTİMİNİN NEDENLERİ VE SORUNLARI	1917
CAUSES AND PROBLEMS OF THE EDUCATION OF GREEK CATHOLIC (UNİATE) CARPATHO-UKRAINIAN PRIESTS IN ROMAN CATHOLIC SEMINARIES OF THE HABSBURG EMPIRE ..	1918
REPORT OF THE GENERAL ADMINISTRATIVE PROCEDURE AND THE SPECIAL PROCEDURE	1932
THE IMPORTANCE OF THE CENTRAL BANK IN THE REPUBLIC OF KOSOVO	1933

FACILITATION SKILLS OF FINE ARTS TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS ORTA MƏKTƏBLƏRDƏ TƏSVİRİ SƏNƏT MÜƏLLİMİNİN FASILİTASIYA BACARIĞI

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission " Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University
Emilaghayev93@mail.ru ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

Abstract. During the teaching of fine arts in secondary schools, the teacher should use interesting methods in the classroom. It should be noted that the fine art teacher should play the role of a facilitator, guide, provide information, and act as a research teacher. When teaching the subject of fine arts to students, the teacher must ensure mutual interaction in the museum and education. This article also analyzed other skills of the facilitator fine arts teacher.

Keywords: Fine arts, secondary school, art, education, modern era

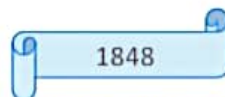
Müasir təhsilin inkişafı müəllimin bacarıqları üzərində qurulmuşdur. İstər humanitar, istər texniki fənlərin şagirdlərə öyrədilməsində müəllimin öyrətmə metodikası əsasdır. Əlbəttə ki, yaradıcı fənn hesab edilən təsviri sənət şagirdlərdə estetik reaksiya, yaradıcı düşüncə və dünyagörüşü kimi mühüm bacarıqları formalaşdırır.

Təsviri sənət müəllimi şagirdin yaradıcı təfəkkürünü formalaşdırmağa xidmət edən əsas şəxslərdən biridir. Formalaşan yaradıcı şagirdlər isə dövlətin gələcək istedadlı incəsənət xadimi və sənətkarıdır. Bütün bu deyilən fikirlərə diqqət yetirsək, təsviri sənət müəllimi şagirdlərin incəsənətə olan baxışlarını düzgün istiqamətə yönəldib, inkişaf etdirməlidir.

Qloballaşan dünyada incəsənətdə dəyişikliklər baş verir. Ona görə təsviri sənət müəllimi də təlimdə və təhsildə həmin o yeni sənət növlərini inteqrasiya etməlidir. Həmçinin təsviri sənət müəllimi artıq əvvəlki kimi hazır informasiyanı ötürən mənbə kimi çıxış etmir, şagirdlərə rəsmlər çəkdikərkən belə müşahidə etməlidir. Müəllim şagirdi əsas məqsədə yönəldən, müstəqil öyrənməyə şərait yaradan, metakognitiv bacarıqları, tənqidi və yaradıcı təfəkkürü inkişaf etdirən olmalıdır.

Çox təəssüf olsun ki, bir çoxları təsviri sənət müəllimini sifə daxil olub, şagirdə sadəcə rəsmlər işlədən, bununla bağlı tapşırıqlar verən obraz kimi görməyə öyrəşdiyindən biz bəzən bu yaradıcı fənnin öyrətmə prosesini başqa cür təsəvvür etməkdə çətinlik çəkirik.

Müasir təhsildə təsviri sənət müəllimi aşağıdakı üsullardan istifadə edərək fənni daha da inkişaf etdirə bilər:

-Təsviri sənətdən rəsmlər üzərində şagirdlərin sərbəst bacarıqlarını ortalığa qoymaq üçün şərait yaratmaq;

-incəsənət əsərlərini təhlil etmək və düzgün yaradıcı münasibət göstərmək;

-təsviri sənət barəsində əlavə ədəbiyyat siyahısı təqdim etmək və müstəqil araşdırma bacarıqlarını formalaşdırmaq.

Təsviri sənət müəllimi yaradıcı şəxs olmaqla bərabər, həm də fasilitator prosesini idarə edən şəxsdir. Müasir təhsildə təsviri sənət müəlliminin yanaşması fasilitatorluqdur, yəni informasiyanı hazır şəkildə vermir, lakin şagirdləri öyrənməyə sövq edir, onlara öyrənməyin yollarını öyrədir, metakognitiv bilik və bacarıqlar formalaşdırır, problemi səmərəli həll etməyə yönəldir, bir sözlə, skafolding edərək, yaradıcı fənnin şagirddə oyatdığı mühüm inkişaf istiqamətlərini izləməlidir. Bir çoxları yanlışlıqla düşünürlər ki, fasilitator prosesi kənardan izləyib idarə etməklə məşğuldursa, deməli, onun fəaliyyəti passivdir. Təsviri sənət müəlliminin fasilitator bacarığı əsas aşağıdakılardır:

-Rəsm əsərləri üzərində çalışarkən təsviri sənət müəllimi şagirdi müşahidə edərək, düzgün istiqamət göstərməli, yəni rəng, obrazın düzgün yerləşdirilməsinə fikir verməlidir;

-təsviri sənət müəllimi həmçinin təbiətlə incəsənətin vəhdətini də şagirdlərə təqdim etməlidir;

-təsviri sənətdən mövzular keçərkən müəllim yaradıcı esse tapşırıqları verərək, şagirdlərdə tədqiqat aparma bacarıqlarını da formalaşdırmalıdır.

Təsviri sənət müəlliminin fasilitator bacarıqlarına diqqət yetirək:

1. **Bələdçi-müəllim rolu.** Təsviri sənət müəllimi şagirdi həvəslə yönəltməli, onların potensialını müəyyənləşdirməyi bacarmalı və inkişaf etdirməlidir. Bu yalnız təlim prosesində nəzərdə tutulmamalıdır, həm də məktəbdənkənar fəaliyyətdə də özünü göstərməlidir. Məsələn, şagirdlər üçün əlavə dərnəklər açaraq onları cəlb etməlidir.

2. **Məlumatla təmin edən.** Təsviri sənət müəllimi müasir dövrdə öz fənnini texnologiyalarla şagirdlərə yönəltməlidir. O, şagirdin incəsənət haqqında dünyagörüşünü, savadını, estetik zövqünü, təhsilini inkişaf etdirən, genişləndirən şəxs olmalıdır. Təsviri sənət müəllimi şagirdlərə rəssamlar haqqında məlumat verərkən, maraqlı videolar və incəsənət haqqında olan cizgi filmlərindən istifadə etməlidir.

3. **Tədqiqatçı-müəllim.** Müəllim daim şagirdlərini tədqiq etməlidir, onları tanımağa çalışmalıdır. Şagirdlər məktəbə müxtəlif ailələrdən, şəhərin müxtəlif yerlərindən gəlirlər. Ona görə onların məsələlərə yanaşması, təhlili, qiymətləndirməsi fərqli ola bilər. Müəllim şagirdi düzgün yönəltmək üçün mütləq onun

fikirləri ilə tanış olmalıdır. Təsviri sənət fənnində müəllim şagirdin əsərləri təhlil edərkən fikirlərinin müstəqil olmasına düzgün istiqamət verməlidir.

Səmərəli fasilitator olmaq üçün təsviri sənət müəllimi aşağıdakı fəaliyyətləri icra etməlidir:

1. Təlim nəticələrini şagirdlərlə əvvəlcədən paylaşın. Təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı hər bir təlim nəticələrinin əvvəlcədən elan edilməsi şagirdlərin dərəcə cəlb olunmasını təmin edərək, onların fəaliyyətini məqsədyönlü edir. Şagirdlərə elan etdikdən sonra onların bu məqsədləri anladığını yoxlamaq lazımdır. V sinif təsviri sənət fənnində müəllim “Xalq məişət əşyaları-forma və dekor” mövzusunun keçərkən aşağıdakı təlim nəticələrini şagirdlərin diqqətinə çatdırmalıdır:

- məişət əşyaları üzərində həyat hadisələrinin əks olunduğunu izah edir;
- məişət əşyalarının real və abstrakt təsvirində rəngli karandaşlar, quraş, flomasterlərdən istifadə edir;
- xalq məişət əşyalarının üzərində dekor və formaya görə tərtibat və dizayn bacarıqları nümayiş etdirir;
- dekorativ-tətbiqi sənəti təsviri sənətin digər növlərindən ayıraraq emosional təsir xüsusiyyətlərini izah edir.

2. Şagirdlərin məqsəd və maraqları ilə tanış olun. Təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı müəllim şagirdlərin məqsəd və maraqları ilə tanış olmaq üçün onlarla söhbət etməlidir. Müəllim onların maraq dairəsinə, məqsədinə və gözləntilərinə uyğun fəaliyyətlər müəyyənləşdirməlidir. IX sinifdə təsviri sənət müəllimi “Animasiya sənəti” mövzusunun keçərkən şagirdlərə cizgi filmi obrazlarını müasir zamana uyğunlaşdıraraq çəkilməsi ilə onların maraqlandırma bilər.

3. Şagirdlərin dərəcə cəlb olunması. Təsviri sənət müəllimi şagirdləri dərəcə cəlb edərkən onların daha çox sevdiyi qrupla işləmək fəaliyyətini əsas götürməlidir. V sinifdə təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı “Azərbaycan tikmələrində kompozisiya” mövzusunun keçərkən qruplar eskizlər işləyərək birlikdə çalışırlar.

4. Dərslərin sinif otağından kənara çıxarılması. Təsviri sənət müəllimi mövzuları keçərkən həyatla əlaqələndirməli, öyrəndiklərini aktuallaşdırır və motivə edir. “Dekorativ-tətbiqi sənət” mövzusunun keçərkən sonra təsviri sənət müəllimi şagirdləri muzeylərə apararaq, onların xalça, keramika və zərgərlik nümunələrinin canlı olaraq görülməsi və münasibət bildirilməsini təmin etməlidir.

Təsviri sənət fənninin tədris metodikasında pedaqoq fasilitator-müəllim kimi özündə aşağıdakı bacarıqları formalaşdırmalıdır:

- Müşahidə etmək bacarığı.
- Dinləmək bacarığı
- Məqamında düzgün müdaxilə etmək bacarığı

-Planlaşma və hazırlıq

Təsviri sənət fənninin tədrisi zamanı müəllim təlim zamanı prosesin axıcılığını təmin edərək, sistemlilik yaradır, tədrisin düzgün idarə edilərək daha da maraqlı olması üçün düzgün baxış formalaşdırır.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1.Ağayev E. "The role of the fine arts teacher in forming the students personality and character, "VI International scientific and practical conference". "Experimental and theoretical research in modern science".

March 16-18,2024. Moldova,Kishinev. p 59-61

2.Metodika və pedaqogika. Bakı 2024. s 68-69

3.V sinif təsviri incəsənət dərsliyi.Bakı 2020. 80 s

4.V sinif təsviri incəsənət dərsliyinin metodik vəsaiti. Bakı 2020. 80 s

5.IX sinif təsviri incəsənət dərsliyi.Bakı 2020. 136 s